

ŞANLIURFA BÖLGESİ AYLIK EKONOMİ GÖRÜNÜM RAPORU

HAZİRAN 2020

**Birecik Ticaret ve
Sanayi Odası**

İÇİNDEKİLER

TRC2 Bölgesi

Endeksler

Sayfa

Tüketici Fiyatları Endeksi

5

İstatistikler

Diyarbakır İhracatı

7

Şanlıurfa İhracatı

8

Diyarbakır İthalatı

9

Şanlıurfa İthalatı

10

Diyarbakır Yatırım Teşvik Belgeleri

11

Şanlıurfa Yatırım Teşvik Belgeleri

13

Kurulan-Kapanan Şirket İstatistikleri

15

Konut Satışları

16

Havalimanı Yolcu Trafığı

17

Turizm Verileri

18

Vergi Gelirleri

20

Bankacılık Verileri

21

İşgücü İstatistikleri

22

İÇİNDEKİLER

TRC2 Bölgesi

SGK Verileri	23
Esnaf ve İşyeri Verileri	24
Diyarbakır OSB Verileri	25
Şanlıurfa OSB Verileri	27
Diyarbakır İli Devam Eden Önemli Projeler	29
Şanlıurfa ili Devam Eden Önemli Projeler	30
Kaynakça	32

TÜKETİCİ FİYATLARI ENDEKSİ-HAZİRAN, 2020

Tüketici fiyat endeksi (TÜFE) yıllık %12,62, aylık %1,13 arttı

TÜFE'de (2003=100) 2020 yılı Haziran ayında bir önceki aya göre % 1,13, bir önceki yılın Aralık ayına göre %5,75, bir önceki yılın aynı ayına göre %12,62 ve on iki aylık ortalamalara göre %11,88 artış gerçekleşti.

Yıllık en düşük artış %4,84 ile haberleşme grubunda gerçekleşti

Bir önceki yılın aynı ayına göre artışın düşük olduğu diğer ana gruplar sırasıyla, %6,32 ile eğlence ve kültür, %9,74 ile ev eşyası ve %10,66 ile giyim ve ayakkabı oldu. Buna karşılık, bir önceki yılın aynı ayına göre artışın yüksek olduğu ana gruplar ise sırasıyla, %22,41 ile alkollü içecekler ve tütün, %19,80 ile çeşitli mal ve hizmetler ve %14,95 ile konut oldu.

Aylık düşüş gösteren tek grup %1,60 ile gıda ve alkolsüz içecekler oldu

Ana harcama grupları itibarıyla 2020 yılı Haziran ayında azalış gösteren tek ana grup %1,60 ile gıda ve alkolsüz içecekler oldu. En az artış gösteren gruplar ise %0,70 ile konut, %0,87 ile alkollü içecekler ve tütün ve %0,97 ile çeşitli mal ve hizmetler oldu. Buna karşılık, ana harcama grupları itibarıyla 2020 yılı Haziran ayında artışın yüksek olduğu gruplar ise sırasıyla, %4,49 ile ulaştırma, %2,83 ile lokanta ve oteller ve %2,45 ile eğlence ve kültür oldu.

İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması (İBBS)

2. Düzey'de bulunan 26 bölge içinde, bir önceki yılın Aralık ayına göre en yüksek artış %6,72 ile TR41 (Bursa, Eskişehir, Bilecik) bölgesinde, bir önceki yılın aynı ayına göre en yüksek artış %14,22 ile TR22 (Balıkesir, Çanakkale) bölgesinde ve on iki aylık ortalamalara göre en yüksek artış %13,36 ile TRA1 (Erzurum, Erzincan, Bayburt) bölgesinde gerçekleşti. Haziran 2020'de, endekste kapsanan 418 maddeden, 71 maddenin ortalama fiyatında düşüş gerçekleşirken, 57 maddenin ortalama fiyatında değişim olmadı. 290 maddenin ortalama fiyatında ise artış gerçekleşti.

Kaynak: TÜİK, 2020a.

TÜKETİCİ FİYATLARI ENDEKSİ –HAZİRAN, 2020

İstatistiki Bölgelere Göre Tüketici Fiyat Endeksi ve Değişim Oranları (2003=100), Haziran 2020

İstatistiki Bölgeler	Bir Önceki Aya Göre Değişim Oranı (%)	Bir Önceki Yılın Aralık Ayına Göre Değişim Oranı (%)	Bir Önceki Yılın Aynı Ayına Göre Değişim Oranı (%)	On İki Aylık Ortalamalara Göre Değişim Oranı (%)	Endeks
TRC2 (Şanlıurfa, Diyarbakır)	0,55	6,71	13,60	11,98	494,72
Türkiye	1,13	5,75	12,62	11,88	465,84

İHRACAT (DİYARBAKIR) –MAYIS 2020 (\$)

ISIC Adı	Mayıs 2019	Mayıs 2020	Değişim (%)
Tarım ve hayvancılık	50.500	0	-100,00
Ormancılık ve tomrukçuluk	0	27.157	-
Metal cevherleri	5.740.768	16.428.600	186,17
Taşocakçılığı ve diğer madencilik	3.791.444	2.882.365	-23,98
Gıda ürünleri ve içecek	1.718.302	1.410.014	-17,94
Tütün ürünleri	63.782	32.463	-49,10
Tekstil ürünleri	300.577	311.717	3,71
Giyim eşyası	282.806	7.718	-97,27
Dabaklanmış deri, bavul, el çantası, saraciye ve ayakkabı	4.998	0	-100,00
Ağaç ve mantar ürünleri (mobilya hariç); hasır vb. örülerek yapılan maddeler	125.270	247.442	97,53
Kağıt ve kağıt ürünleri	620.900	988.486	59,20
Kok kömürü, rafine edilmiş petrol ürünleri ve nükleer yakıtlar	284.081	142.124	-49,97
Kimyasal madde ve ürünler	403.654	490.332	21,47
Plastik ve kauçuk ürünleri	1.372.209	471.732	-65,62
Metalik olmayan diğer mineral ürünler	1.297.868	1.047.487	-19,29
Ana metal sanayi	896.142	621.857	-30,61
Metal eşya sanayi (makine ve teçhizatı hariç)	365.577	146.369	-59,96
Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve teçhizat	602.108	107.812	-82,09
Büro, muhasebe ve bilgi işleme makineleri	315.424	49.719	-84,24
Başka yerde sınıflandırılmamış elektrikli makine ve cihazlar	992.583	1.090.980	9,91
Tıbbi aletler; hassas optik aletler ve saat	1.760	39.329	2134,60
Motorlu kara taşıtı ve römorklar	2.626.169	86.400	-96,71
Mobilya ve başka yerde sınıflandırılmamış diğer ürünler	440.864	460.730	4,51
Atık ve hurdalar	34.361	34.433	0,21
Mayıs Ayı Toplam	22.332.147	27.125.266	21,46
Ocak- Mayıs Toplamı	77.135.038	82.323.118	6,73

Kaynak: TÜİK, 2020b

İHRACAT (ŞANLIURFA) – MAYIS, 2020 (\$)

ISIC Adı	Mayıs 2019	Mayıs 2020	Değişim (%)
Tarım ve hayvancılık	3.276.506	683.311	-79,15
Taşocakçılığı ve diğer madencilik	0	1.823	-
Gıda ürünleri ve içecek	383.167	756.229	97,36
Tekstil ürünleri	1.165.422	575.941	-50,58
Giyim eşyası	130.335	1.383.619	961,59
Dabaklanmış deri, bavul, el çantası, saraciye ve ayakkabı	144.797	4.773	-96,70
Ağaç ve mantar ürünleri (mobilya hariç); hasır vb. örülerek yapılan maddeler	151.667	79.608	-47,51
Kağıt ve kağıt ürünleri	367	724	97,28
Basım ve yayım; plak, kaset vb.	0	506	-
Kok kömürü, rafine edilmiş petrol ürünleri ve nükleer yakıtlar	223.083	105.315	-52,79
Kimyasal madde ve ürünler	290.559	800.527	175,51
Plastik ve kauçuk ürünleri	963.118	852.993	-11,43
Metalik olmayan diğer mineral ürünler	957.704	874.794	-8,66
Ana metal sanayi	111.420	229.279	105,78
Metal eşya sanayi (makine ve teçhizatı hariç)	126.998	103.409	-18,57
Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve teçhizat	2.154.961	2.300.178	6,74
Başka yerde sınıflandırılmamış elektrikli mekına ve cihazlar	2.816.702	1.775.593	-36,96
Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları	199	0	-100,00
Tıbbi aletler; hassas optik aletler ve saat	4.052	0	-100,00
Motorlu kara taşıtı ve römorklar	1.432.055	452.896	-68,37
Diğer ulaşım araçları	517	0	-100,00
Mobilya ve başka yerde sınıflandırılmamış diğer ürünler	1.134.111	519.916	-54,16
Atık ve hurdalar	45.276	166.986	268,82
Mayıs Ayı Toplamı	15.513.016	11.668.420	-24,78
Ocak-Mayıs Toplamı	70.058.086	57.904.260	-17,35

Kaynak: TÜİK 2020b.

İTHALAT (DİYARBAKIR) –MAYIS, 2020 (\$)

ISIC Adı	Mayıs 2019	Mayıs 2020	Değişim (%)
Tarım ve hayvancılık	1.408.274	9.884.886	601,91
Taşocakçılığı ve diğer madencilik	3.749	0	-100,00
Gıda ürünleri ve içecek	82.710	47.942	-42,04
Tütün ürünleri	0	14.951	-
Tekstil ürünleri	86.762	80.926	-6,73
Kağıt ve kağıt ürünleri	231.432	160.209	-30,77
Basım ve yayım; plak, kaset vb.	15.142	5.316	-64,89
Kimyasal madde ve ürünler	430.136	571.108	32,77
Plastik ve kauçuk ürünleri	174.662	108.622	-37,81
Metalik olmayan diğer mineral ürünler	79.140	438.427	453,99
Ana metal sanayi	329.805	812.428	146,34
Metal eşya sanayi (makine ve teçhizatı hariç)	43.283	52.966	22,37
Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve teçhizat	1.183.414	1.699.574	43,62
Büro, muhasebe ve bilgi işleme makinaları	42.406	7.123	-83,20
Başka yerde sınıflandırılmamış elektrikli mekına ve cihazlar	144.665	162.935	12,63
Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları	714.976	206.638	-71,10
Tıbbi aletler; hassas optik aletler ve saat	63.397	46.182	-27,15
Motorlu kara taşıtı ve römorklar	621.154	185.377	-70,16
Diğer ulaşım araçları	0	120	-
Mobilya ve başka yerde sınıflandırılmamış diğer ürünler	886.084	9.768	-98,90
Atık ve hurdalar	59.132	13.086	-77,87
Mayıs Ayı Toplamı	6.600.323	14.508.584	119,82
Ocak-Mayıs Toplamı	44.042.221	38.184.752	-13,30

Kaynak: TÜİK, 2020b.

İTHALAT (ŞANLIURFA) –MAYIS, 2020 (\$)

ISIC Adı	Mayıs 2019	Mayıs 2020	Değişim (%)
Tarım ve hayvancılık	10.705.735	7.746.122	-27,65
Ormancılık ve tomrukçuluk	5.650	0	-100,00
Gıda ürünleri ve içecek	53.173	0	-100,00
Tekstil ürünleri	2.325.626	3.067.262	31,89
Giyim eşyası	84.830	0	-100,00
Ağaç ve mantar ürünleri (mobilya hariç); hasır vb. örülerek yapılan maddeler	8.183	0	-100,00
Kağıt ve kağıt ürünleri	7.089	5.974	-15,73
Basım ve yayım; plak, kaset vb.	3.000	3.484	16,13
Kimyasal madde ve ürünler	1.275.640	856.645	-32,85
Plastik ve kauçuk ürünleri	111.304	104.912	-5,74
Metalik olmayan diğer mineral ürünler	91.750	45.759	-50,13
Ana metal sanayi	820.397	500.508	-38,99
Metal eşya sanayi (makine ve teçhizatı hariç)	252.974	143.450	-43,29
Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve teçhizat	686.262	2.947.946	329,57
Büro, muhasebe ve bilgi işleme makinaları	2.575	31.869	1137,63
Başka yerde sınıflandırılmamış elektrikli mekına ve cihazlar	450.071	274.770	-38,95
Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları	38.705	26.327	-31,98
Tıbbi aletler; hassas optik aletler ve saat	51.624	179.010	246,76
Motorlu kara taşıtı ve römorklar	36.030	8.092	-77,54
Diğer ulaşım araçları	5.596	0	-100,00
Mobilya ve başka yerde sınıflandırılmamış diğer ürünler	390.208	63.184	-83,81
Atık ve hurdalar	0	204.700	-
Mayıs Ayı Toplamı	17.406.422	16.210.014	-6,87
Ocak-Mayıs Toplamı	80.347.113	95.484.547	18,84

Diyarbakır İli Yatırım Teşvik Belgeleri, Mayıs 2020

Yıl	Belge Adedi	TR İçindeki Payı (%)	Sabit Yatırım (milyon TL)	TR İçindeki Payı (%)	İstihdam	TR İçindeki Payı (%)
2011	54	1,4	167	0,4	994	0,9
2012	62	1,6	303	0,4	2.726	1,7
2013	99	2,2	429	0,5	4.074	2,2
2014	99	2,7	360	0,4	3.784	2,3
2015	90	2,1	341	0,3	3.878	2,6
2016	72	1,4	356	0,3	3.662	2,4
2017	161	2,2	873	0,5	7.603	3,3
2018	171	2,9	939	0,5	9.100	3,6
2019	137	2,4	1.939	1,3	11.553	5,5
2020 Ocak-Mayıs	91	2,7	799	1,2	6.936	6,6
Toplam	1.036	2,2	6.506	0,6	54.310	3,2

Diyarbakır İli Yatırım Teşvik Belgeleri, Mayıs 2020

Son 10 yıllık dönemde Diyarbakır ilinde toplam 1.036 adet yatırım teşvik belgesi alınmış olup Türkiye'de düzenlenen toplam belge sayısı içindeki payı %2,2'dir. 2019 yılında 137 adet yatırım teşvik belgesi alınmıştır. Bu belgelere bağlı sabit yatırım tutarı 1 milyar 939 milyon TL ve istihdam sayısı 11.553 kişidir. Diyarbakır'da 2019 yılında alınmış teşvik belgelerinin ülke içindeki payı; belge sayısı bakımından %2,4, sabit yatırım tutarı bakımından %1,5, istihdam sayısı bakımından %5,5'tir. 2020 yılı Ocak-Mayıs döneminde ise 91 adet yatırım teşvik belgesi alınmıştır. Bu belgelere bağlı sabit yatırım tutarı 799 milyon TL ve istihdam sayısı 6.936 kişidir. Önceki yılın aynı dönemine göre belge adetinde %94'lük, sabit yatırım tutarında %214'lük ve istihdamda ise %101'lik artış gerçekleşmiştir. Türkiye genelinde de bu yıl, önceki yılın aynı dönemine göre, belge sayısında %65, yatırım tutarında %5, istihdam sayısında ise %31 artış gerçekleşmiştir.

Şanlıurfa İli Yatırım Teşvik Belgeleri, Mayıs 2020

Yıl	Belge Adedi	TR İçindeki Payı (%)	Sabit Yatırım (milyon TL)	TR İçindeki Payı (%)	İstihdam	TR İçindeki Payı (%)
2011	41	1,07	314	0,7	852	0,7
2012	82	2,09	426	0,6	5.581	3,4
2013	119	2,6	725	0,7	8.871	4,6
2014	71	1,9	259	0,3	5.132	3,2
2015	99	2,2	458	0,4	5.224	3,6
2016	92	1,8	456	0,5	4.369	2,3
2017	252	3,4	2.153	1,08	8.749	4,04
2018	208	3,5	1.087	0,6	9.231	3,7
2019	137	2,4	789	0,6	6.150	3,0
2020 Ocak-Mayıs	71	2,1	560	0,8	2502	2,3
Toplam	1.252	2,3	7.783	0,6	60.834	3,1

Şanlıurfa İli Yatırım Teşvik Belgeleri, Mayıs 2020

Son 10 yıllık dönemde Şanlıurfa'da toplam 1.252 adet yatırım teşvik belgesi düzenlenmiş olup Türkiye'de düzenlenen toplam belge sayısı içindeki payı %2,3'tür.

2019 yılında ise 137 adet yatırım teşvik belgesi alınmıştır. Bu belgelere bağlı sabit yatırım tutarı 789 milyon TL ve istihdam sayısı 6.150 kişidir. Önceki yılın aynı dönemine göre belge adetinde %33,65, istihdamda %32,26'lık sabit yatırım tutarında ise %27,36'lık azalış gerçekleşmiştir.

2020 yılı Ocak- Mayıs beş aylık dönemde 71 adet yatırım teşvik belgesi alınmıştır. Bu belgelere bağlı sabit yatırım tutarı 560 Milyon TL ve istihdam sayısı 2.502 kişidir. Önceki yılın aynı dönemine göre belge adetinde %36,5'lik, sabit yatırım tutarında %160'lık ve istihdamda %59,4'lük artış gerçekleşmiştir. Türkiye genelinde de bu yıl, önceki yılın aynı dönemine göre, belge sayısında %65, yatırım tutarında %5, istihdam sayısında ise %31 artış gerçekleşmiştir.

KURULAN VE KAPANAN ŞİRKET İSTATİSTİKLERİ

MAYIS, 2020

2019 Mayıs (Aylık)					2020 Mayıs (Aylık)				
		Kurulan	Tasfiye	Kapanan			Kurulan	Tasfiye	Kapanan
Şirket	Diyarbakır	61	9	4	Şirket	Diyarbakır	57	7	1
	Şanlıurfa	51	15	1		Şanlıurfa	26	3	3
	TÜRKİYE	6.670	1.256	878		TÜRKİYE	3.438	612	513
Kooperatif	Diyarbakır	2	1	1	Kooperatif	Diyarbakır	0	0	0
	Şanlıurfa	2	0	0		Şanlıurfa	0	0	0
	TÜRKİYE	128	85	68		TÜRKİYE	41	5	4
Tic. Ger. İşl. Kişi	Diyarbakır	9		6	Tic. Ger. İşl. Kişi	Diyarbakır	23		3
	Şanlıurfa	13		13		Şanlıurfa	13		4
	TÜRKİYE	1.792		1.191		TÜRKİYE	1.566		1.360

TRC2 BÖLGESİ KONUT SATIŞ SAYILARI, MAYIS 2020

2019 ve 2020 Yılları Değişimleri

BÖLGELER	2019 Mayıs (Aylık)	2020 Mayıs (Aylık)	2019/2020 Mayıs Ayı Değişim (%)
DİYARBAKIR	1.170	917	-21,62
ŞANLIURFA	1.334	983	-26,31
TÜRKİYE	91.937	50.936	-%44,6

TRC2 BÖLGESİ HAVALİMANI YOLCU TRAFİĞİ (GELEN-GİDEN), MAYIS 2020

		2019 Ocak- Mayıs	2020 Ocak- Mayıs	Değişim (%)
İÇ HAT	Diyarbakır	699.446	392.418	-44
	Şanlıurfa	297.733	178.106	-40
	TÜRKİYE	40.390.119	19.495.019	-51,7
DIŞ HAT	Diyarbakır	16.067	8.622	-46
	Şanlıurfa	8.612	4217	-51
	TÜRKİYE	33.816.338	14.206.454	-58,0
TOPLAM	Diyarbakır	715.513	401.040	-44
	Şanlıurfa	306.345	182.323	-40
	TÜRKİYE	74.206.457	33.701.473	-54,6

TRC2 BÖLGESİ TURİZM VERİLERİ, MAYIS 2020

2020 Yılı Tesise Geliş Sayıları

TRC2 Bölge (Diyarbakır-Şanlıurfa) illerinde 2020 Yılı Mayıs döneminde önceki yılın aynı ayına göre *Tesise Geliş Sayısında* Bölge illerimiz ve Türkiye genelinde ise düşüş yaşanmış olup düşüşler şu şekilde olmuştur; Diyarbakır'da **-%69,6** ve Şanlıurfa'da **-%65,4** ve Türkiye'de **-%87,0**.

BÖLGELER	2020 Ocak	2020 Şubat	2020 Mart	2020 Nisan	2020 Mayıs	2019 Mayıs	2019/2020 Mayıs Ayı Değişim (%)
Diyarbakır	61.688	59 522	44 071	16.492	10.514	34.604	-69,6
Şanlıurfa	67.316	62 393	38 327	17.654	12.338	35.645	-65,4
Türkiye	9.678.499	8.475.338	5.495.042	1.621.459	831.105	6.412.135	-87,0

TRC2 BÖLGESİ TURİZM VERİLERİ, MAYIS 2020

2020 Yılı Geceleme Sayıları

TRC2 Bölge (Diyarbakır-Şanlıurfa) İllerinde 2020 Yılı Mayıs döneminde önceki yılın aynı ayına göre *Tesislerde Geceleme Sayısı hem bölge illerinde hem de Türkiye’de düşüş göstermiş olup* değişimler şu şekilde gerçekleşmiştir; Diyarbakır’da **-%58,2**, Şanlıurfa’da **-%67,04** ve Türkiye’de **-%90,6**.

BÖLGELER	2020 Ocak	2020 Şubat	2020 Mart	2020 Nisan	2020 Mayıs	2019 Mayıs	2019/2020 Mayıs Ayı Değişim (%)
Diyarbakır	61.688	59 522	44 071	16.492	22.503	53.903	-58,2
Şanlıurfa	67.316	62 393	38 327	17.654	23.893	72.512	-67,04
Türkiye	9.678.499	8.475.338	5.495.042	1.621.459	1.740.605	18.455.860	-90,6

TRC2 BÖLGESİ VERGİ GELİRLERİ, MAYIS 2020

2020 yılının Mayıs döneminde Diyarbakır'da toplam **3,35 Milyar TL**'lik vergi tahakkuk etmiş, **1,16 Milyar TL**'si tahsil edilmiş olup **%29,99** vergi tahsilat oranı ile Türkiye'de **69.** sırada, tahsilatı miktarı açısından ise **23.** sırada yer almıştır. Aynı dönemde Şanlıurfa'da toplam **2,46 Milyar TL**'lik vergi tahakkuk etmiş **650 Milyon TL**'si tahsil edilmiş olup **%26,40** vergi tahsilat oranı ile Türkiye'de **66.** sırada, tahsilatı miktarı açısından ise **26.** sırada yer almıştır.

2020 Mayıs Ayı Vergi Gelirleri

BÖLGELER	Tahakkuk (Bin TL)	Tahsilat (Bin TL)	Tahsilat Oranı (%)	Tahsilat Oranına Göre Türkiye Sıralaması	Tahsilat Miktarına Göre Türkiye Sıralaması
Diyarbakır	3.354.880	1.164.576	29,99	69	23
Şanlıurfa	2.465.163	650.796	26,40	66	26
Türkiye	519.437.147	280.505.524	54,00	-	-

TRC2 BÖLGESİ BANKACILIK VERİLERİ, MART 2020

MEVDUAT	2020-3		2019-12		Değişim (%)
	Bin TL	İl Sırası	Bin TL	İl Sırası	
BÖLGE					
DİYARBAKIR	11.567.854	23	10.670.829	24	8,4
ŞANLIURFA	8.099.307	31	7.719.883	30	4,9
TÜRKİYE	2.796.018.245	-	2.566.744.203	-	8,9
KREDİ	2020-3		2019-12		Değişim (%)
	Bin TL	İl Sırası	Bin TL	İl Sırası	
BÖLGE					
DİYARBAKIR	17.458.846	23	16.185.734	24	7,9
ŞANLIURFA	15.556.675	25	14.331.056	26	8,5
TÜRKİYE	3.046.288.175	-	2.805.074.401	-	8,6
TAKİPORANI*	2020-3		2019-12		Değişim (%)
	Oran (%)	İl Sırası	Oran (%)	İl Sırası	
BÖLGE					
DİYARBAKIR	7,7	7	8,0	7	-3,7
ŞANLIURFA	7,3	9	7,9	8	-7,6
TÜRKİYE	5,0	-	5,4	-	-7,4

İŞGÜCÜ İSTATİSTİKLERİ, 2020

	İşgücüne Katılma Oranı (%)	İşsizlik Oranı (%)	İstihdam Oranı (%)
Türkiye, 2019 Yıllık	53,0	13,7	45,7
TRC2 Bölgesi, 2019 Yıllık	46,5	23,4	35,7
Türkiye, Nisan 2020 (Aylık)	47,2	12,8	41,1

SOSYAL GÜVENLİK KURUMU VERİLERİ, 2020

	Türkiye	Diyarbakır	Şanlıurfa
Özel Sektör İşyeri Sayısı (4 a* Kapsamında), Nisan 2020	1.846.191	16.758	13.758
Özel Sektör Çalışan Sayısı (4 a kapsamında), Nisan 2020	13.847.835	149.256	144.731
Toplam Aktif sigortalı (4 a, 4 b** ve 4 c***)sayısı, Nisan 2020	21.383.415	268.899	265.557
İmalat Sanayi İşyeri Sayısı, 2018	269.876	1.588	1.549
İmalat Sanayi Çalışan Sayısı, 2018	3.631.873	18.536	18.342

*: 4 a kapsamı; 1- Zorunlu, 2 -Çıracak, 3- Yurt dışı Topluluk, 4-Tarım (2925),5-Diğer Sigortalılar, 6-Stajyer ve Kursiyerler.

** : 4 b kapsamı; Ticarî kazanç veya serbest meslek kazancı Olanlar, Esnaf ve sanatkâr siciline kayıtlı olanlar, Anonim ve komandit şirket ve ortakları, tarımsal faaliyette bulunanlar.

***: 4 c kapsamı Kamu idarelerinde;

i) 5510 sayılı Kanununun 4. Maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine tabi olmayanlardan, kadro ve pozisyonlarda sürekli olarak çalışıp ilgili kanunlarında (a) bendi kapsamına girenler gibi sigortalı olması öngörülmemiş olanları,

ii) 5510 sayılı Kanununun 4. Maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerine tabi olmayanlardan, sözleşmeli olarak çalışıp ilgili kanunlarında (a) bendi kapsamına girenler gibi sigortalı olması öngörülmemiş olanları ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 86 ncı maddesi uyarınca açıktan vekil atananları ifade etmektedir.

ESNAF, İŞYERİ VE ODA BİLGİLERİ, HAZİRAN 2020

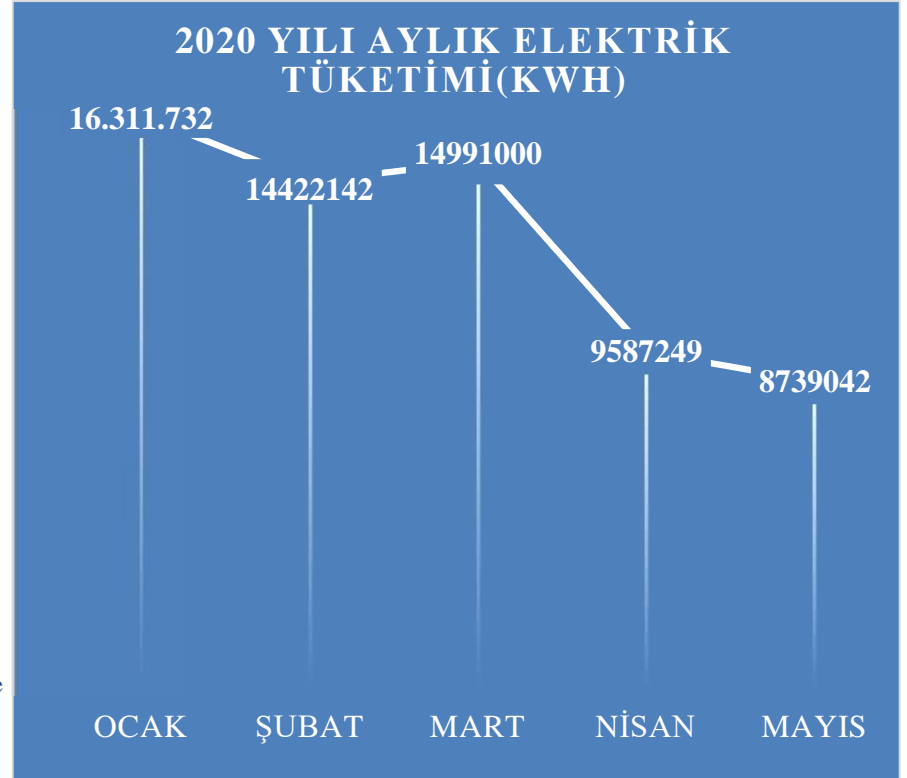
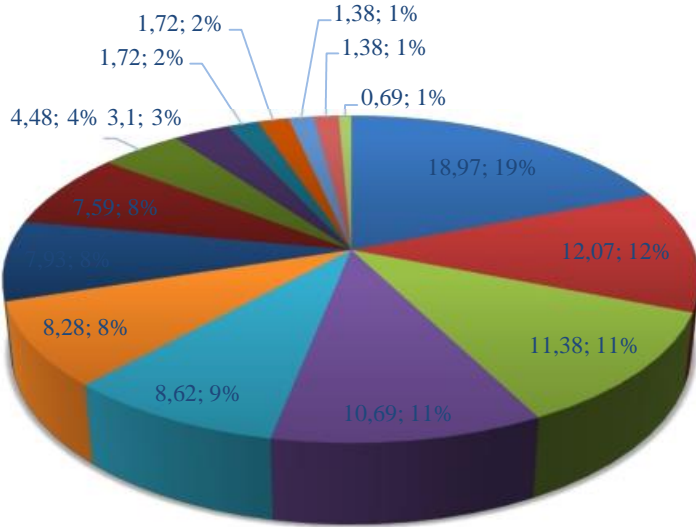
	Türkiye	Diyarbakır	Şanlıurfa
Esnaf Sayısı	1.906.219	22.050	36.744
İşyeri Sayısı	2.058.615	22.911	38.228
Esnaf/Nüfus Oranı(%)	2,29	1,26	1,77
Oda sayısı	3.004	42	59

DİYARBAKIR OSB VERİLERİ, 2020

S.N.	OSB Adı	Bölge Büyüklüğü (Ha)	Sanayi Parseli Sayısı (Adet)	Tahsis Edilen Parsel Sayısı (Adet)	Tahsis Edilebilir Boş Parsel Sayısı (Adet)
1	Diyarbakır 1.OSB	915,8	309	297	12
2	Tarıma Dayalı İhtisas OSB	186	83	83	0
3	Tekstil İhtisas OSB	68	105	103	2

DİYARBAKIR 1. OSB SEKTÖREL DAĞILIMI VE ELEKTİRİK TÜKETİM VERİLERİ, MAYIS 2020

- Gıda
- Tekstil (İplik - Örme - Dokuma - Konfeksiyon - Boyahane)
- Metal İşleme, Araç üstü ekipmanları - Tarım Mak Kara Taşıtları, Yedek Parçaları Ve Ekipmanları
- Diğerleri
- Ağaç işleri ve Mobilya
- İnşaat Malzemeleri, Yapı kimyasalları, Elektrik
- Plastik ve Kauçuk
- Mermer
- Elektrik
- Çırpıcı
- Araç üstü ekipmanları - Tarım Mak
- Kara Taşıtları, Yedek Parçaları Ve Ekipmanları

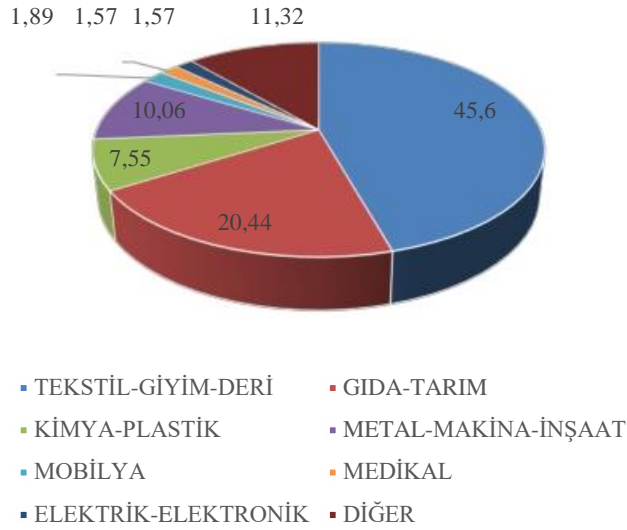
Kaynak: Diyarbakir OSB Müdürlüğü.

ŞANLIURFA OSB VERİLERİ, 2020

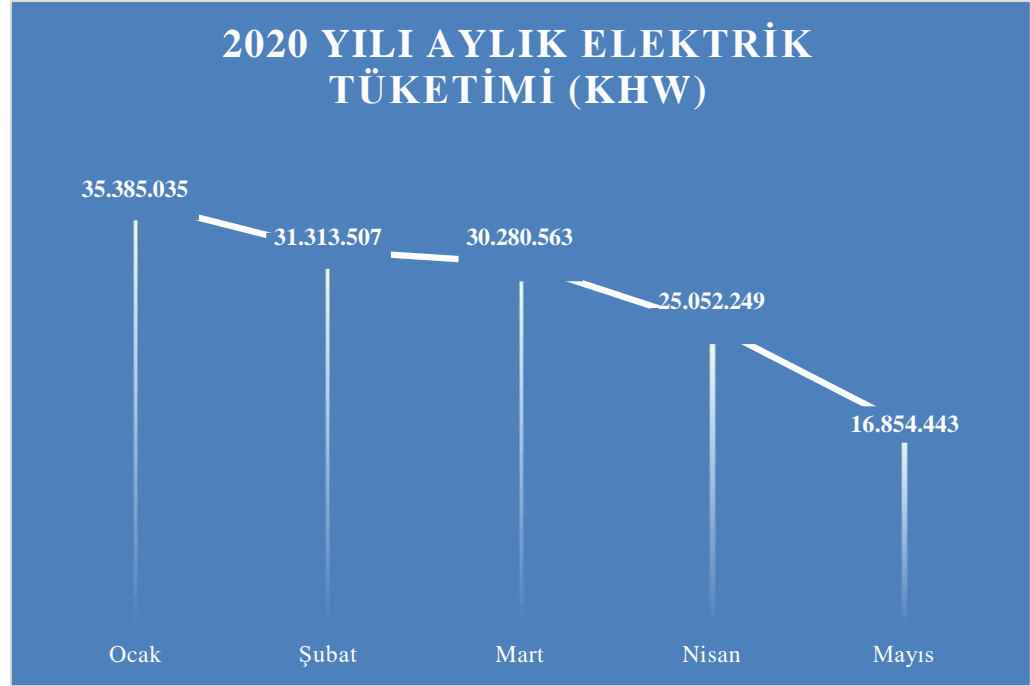
S.N.	OSB Adı	Bölge Büyüklüğü (Ha)	Sanayi Parseli Sayısı (Adet)	Tahsis Edilen Parsel Sayısı (Adet)	Tahsis Edilebilir Boş Parsel Sayısı (Adet)
1	Şanlıurfa OSB	1700	555	423	132
2	Viranşehir OSB	110	80	75	5
3	Birecik OSB	110	41	33	8
4	Şanlıurfa Gıda İhtisas OSB	235	86	0	86
5	Şanlıurfa Besi İhtisas OSB	855	538*	74	464

ŞANLIURFA OSB SEKTÖREL DAĞILIMI VE ELEKTİRİK TÜKETİM VERİLERİ, MAYIS 2020

Firmaların Sektörel Dağılımı

2020 YILI AYLIK ELEKTİRİK TÜKETİMİ (KWH)

DİYARBAKIR İLİ DEVAM EDEN ÖNEMLİ PROJELER, 2020

S.N.	Yatırım/ Proje Adı	Güncel Durum
1	DİYARBAKIR OSB EVSEL VE ENDÜSTRİYEL ATIKSU ARITMA TESİSİ	Diyarbakır OSB (Tevsii) Evsel ve Endüstriyel Atıksu Arıtma Tesisi Yapım İşi inşaatında fiziki gerçekleştirme oranı %40'a ulaşmıştır. COVID-19 ve yağışlardan dolayı çalışmalarına ara veren yüklenici firma, 10 Mayıs 2020 tarihinden itibaren alanda çalışmalarına tekrar başlamıştır.
2	DİYARBAKIR TEKSTİL İHTİSAS OSB	Diyarbakır Tekstil İhtisas OSB Yönetim Kurulu tarafından 61 firmaya yer tahsisi yapılmış olup bu firmalar 1,3 Milyar TL'lik sabit yatırım, 8.687 kişilik istihdam taahhüdünde bulunmuştur. Bu talepler dışında yeni yatırımcılara tahsis edilecek 4 adet boş parsel mevcuttur. Toplamda 105 sanayi parseli mevcut olup, bunlardan 101 tanesinin yatırımcılara tahsisi tamamlanmıştır. 18.623.034,00 TL ihale bedeli ile yapımına devam edilen Yol, Atıksu, Yağmursuyu, İçme Suyu, Telekom İnşaatı, Kamera Sistemi ve Paket Arıtma Tesisi İnşaatlarından Müteşekkil Altyapı İnşaatının 2020 yılı Mayıs ayı itibari ile fiziki iş ilerleme yüzdesi %35,70'dir. 8.948.240,00 TL ihale bedeli ile yapımına devam edilen Elektrik Altyapı işinin 2020 yılı Mayıs ayı itibari ile fiziki iş ilerleme yüzdesi ise % 27,35'dir. Yapı ruhsatı alan 10 firmadan 8'i inşaata başlamıştır. 12 firma da yapı ruhsatı başvuru hazırlığı yapmaktadır.
3	DİYARBAKIR KARACADAĞ (İKİNCİ KARMA) OSB	Diyarbakır'da artan sanayi parseli talebinin karşılanması için Şanlıurfa Karayolu 28. km civarında İkinci Karma OSB çalışmaları başlatılmıştır. Toplam alanı 294 Hektar olan OSB'de 216 sanayi parseli bulunmaktadır. Tam kapasite ile faaliyete geçildiğinde 10.000 Kişinin istihdam edilmesi planlanmaktadır. OSB Kuruluş Protokolü 28 Aralık 2018 tarihinde Bakanlık tarafından onaylanarak tüzel kişilik kazanmıştır. İmar planı Bakanlık onayına sunulmuştur.
4	DİYARBAKIR LOJİSTİK MERKEZ PROJESİ	Diyarbakır-Elazığ yolunun 15. Km'nde yer alan Diyarbakır Lojistik Merkezi 229 Hektar Alan olup, 58 Adet A+ depo inşa edilmesi planlanmaktadır. Tam kapasite ile faaliyete geçildiğinden 5.400 doğrudan istihdam sağlayacak olan Merkezin toplam yatırım tutarı 123 Milyon ABD Dolarıdır. Merkezin yapılacağı alan 12 Aralık 2019 tarihinde Kentsel Dönüşüm ve Gelişim Proje Alanı olarak ilan edilmiştir. Projelendirme çalışmalarında sona gelmiş olup yatırımcılarla görüşme aşamasına geçilmiştir.

Kaynak: Karacadağ KA, Diyarbakır YDO.

ŞANLIURFA İLİ DEVAM EDEN ÖNEMLİ PROJELER, 2020

S.N.	Yatırım/Proje Adı	Güncel Durum
1	ŞANLIURFA GIDA İHTİSAS ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ PROJESİ	2012 yılında Ajansımızın Doğrudan Faaliyet Desteği kapsamında yaptırılan fizibilite çalışması ile başvuru süreçleri başlatılan "Şanlıurfa Gıda İhtisas Organize Sanayi Bölgesi" kuruluş işlemleri Valiliğimiz başta olmak üzere ilgili kurum ve kuruluşlar ile yakın takip edilerek 2017 Yılı sonu itibari tamamlanmıştır. Bu kapsamda Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Sanayi Bölgeleri Genel Müdürlüğü tarafından talep edilen tüm ön çalışmalar (Jeolojik Etüd, Halihazır Haritalar, Çed Belgesi, İmar Planı) süreci hızlandırmak üzere Ajansımız tarafından hazırlanmıştır. Ajansımızın 2018 Yılı Sanayi Altyapısı Mali Destek Programı kapsamında Altyapı ve Arıtma Tesisi projeleri hazırlanana 235 Ha Büyüklüğündeki Gıda İhtisas OSB'si yatırım programında olup, 2020 yılı içerisinde altyapı ihalelerinin gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir. Hali hazırda yatırımcılardan yer tahsisi ile ilgili başvuruların alınma sürecine başlanılmıştır.
2	AYAKKABICILAR SANAYİ BÖLGESİ PROJESİ	Şanlıurfa'da ayakkabı sektörünün kümelenme modeli ile geliştirilmesi, yatırım ve üretim maliyetlerinin azaltılması amacı ile Ajansımız tarafından geliştirilen Şanlıurfa YİKOB sahipliğinde "Ayakkabıcılar Sanayi Bölgesi Projesi"ni Şanlıurfa OSB'de uyguluyoruz. Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı kapsamında 15,5 Milyon TL'si Bakanlığımız tarafından karşılanan ve toplam 23 Milyon TL'ye mal olan projede 13 adet fabrika binası ve tedarikçi firmalar için toplam 7 adet dükkan yapılmıştır (46 bin m2 kapalı alan). 2019 yılı itibari ile tüm fabrikaların tahsisleri tamamı Şanlıurfa dışından olan yatırımcılara gerçekleştirilmiş olup yatırımlar hızla başlamıştır. Yatırım bölgesinden hali hazırda 1.000 kişiye yaklaşan istihdam sayısının 2020 sonu itibari ile 2500 kişiye ulaşması öngörülmektedir.
3	KÜLTÜR ADASI PROJESİ	Yine Ajansımızın Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı ile YİKOB tarafından yürütülen "Kültür Adası" Projesine yaklaşık 20 Milyon TL destek sağlandı. Bu destek ile birlikte 11 adet eski Şanlıurfa evi gerekli kamulaştırma ve restorasyon işlemleri yapılarak Butik Otele dönüştürüldü. Valiliğimizin girişimleri ile Vilayetler Evine tahsis edilen bu tarihi yapılar 11 Nisan 2020'de butik otel olarak Şanlıurfa Turizmine hizmet vermeye başlamıştır. Örnek olan bu modelin başka ada projelerinde uygulanması içinde yeni çalışmalar başlatıldı.

ŞANLIURFA İLİ DEVAM EDEN ÖNEMLİ PROJELER, 2020

S.N.	Yatırım/Proje Adı	Güncel Durum
4	ŞANLIURFA TEKNO-GİRİŞİMCİLİK VE İNOVASYON MERKEZİ PROJESİ	Şanlıurfa'nın girişimcilik ekosistemini güçlendirmek adına ilimizdeki ilgili paydaşlarımız ile geliştirdiğimiz ve Ajansımızın GÜDÜMLÜ Proje Desteği ile finanse ettiğimiz Şanlıurfa Teknokent bünyesinde "Şanlıurfa Tekno- Girişimcilik ve İnovasyon Merkezi" kurulmuştur. 2,7 Milyon TL'lik bu proje ile Şanlıurfa'da yazılım ve bilgi teknolojileri alanlarında iş fikri olan girişimcilere fiziki altyapı, eğitim ve danışmanlık hizmetleri verilmektedir. Böylece fikirlerin olgunlaşarak ticarileşmesi ve girişimcilerin kendi işletmelerini kurmaları sağlanacaktır.
5	TEKNO İŞGEM PROJESİ	Şanlıurfa'da Ar-Ge ve inovasyon konusunda bir ekosistem oluşturmak amacıyla 2018 Yılı Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı kapsamında 2,2 Milyon TL'lik "Tekno İşgem" Projesini hayat geçiriyoruz. Şanlıurfa Teknokent ve Harran Üniversitesi tarafından yürütülen proje ile Teknokent alanı içerisinde yer alan atıl bir bina Tekno İşgem'e dönüştürüldü ve bu sayede işlikler ve ortak atölyeler oluşturuldu. Bu alanda, yeni kurulan veya ön kuluçkadan mezun teknolojik tabanlı, yüksek katma değerli mal üreten, Ar-Ge, inovasyon potansiyeli olan işletmelere ortalama üç yıl süreyle uygun kirali işyeri, ortak ofis, danışmanlık, eğitim, finans erişim gibi hizmetler sağlanacaktır.
6	ŞANLIURFA TEKNOLOJİ GELİŞTİRME VE EĞİTİM MERKEZİ PROJESİ	Şanlıurfa'da sanayi sektöründe faaliyet gösteren işletmelerin kalifiye işgücü ihtiyacını karşılamak amacıyla Ajansımızın GÜDÜMLÜ Desteği kapsamında Şanlıurfa Teknoloji Geliştirme ve Eğitim Merkezi projesini hayata geçiriyoruz. Şanlıurfa Organize Sanayi Bölgesinde kurulan, Şanlıurfa Ticaret ve Sanayi Odası tarafından yürütülen ve yaklaşık 5,7 Milyon TL'ye mal olacak projenin inşaat çalışmaları 2019 yılı itibari ile tamamlanma aşamasına getirildi. Merkezimizde 2020 yılında aktif bir şekilde özel sektörün ihtiyaçları doğrultusunda mesleki eğitimlere başlanacaktır.

KAYNAKÇA

- TÜİK (2020a). “Tüketici Fiyat Endeksi”, Sayı: 33867,
- TÜİK (2020b). “Yıllık İhracat Rakamları”, <https://biruni.tuik.gov.tr/disticaretapp/menu.zul>
- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı (2020). Yatırım Teşvik İstatistikleri, <https://www.sanayi.gov.tr/istatistikler/yatirim-istatistikleri/mi1304021615>
- TOBB (2020). “Kurulan – Kapanan Şirket İstatistikleri”, <http://www.tobb.org.tr/BilgiErisimMudurlugu/Sayfalar/KurulanKapananSirketistatistikleri.php>
- TÜİK (2020c). “Konut Satışları”, Sayı: 33880,
- DHMİ (2020). <https://www.dhmi.gov.tr/sayfalar/istatistik.aspx>
- T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı (2020). <http://yigm.kulturturizm.gov.tr/TR,9851/turizm-istatistikleri.html>
- Vergi Gelirleri (2020), <https://muhasebat.hmb.gov.tr/iller-itibariyle-merkezi-yonetim-butce-istatistikleri-2004-2019>.
- Bankacılık verileri (2020), <https://www.bddk.org.tr/bultenfinturk>
- TÜİK (2020d). “İşgücü İstatistikleri”, Sayı: 33784 , Sayı:33788,
- SGK Verileri (2020), <http://www.sgk.gov.tr/wps/portal/sgk/tr/kurumsal/istatistik>
- Esnaf ve İşyeri Verileri (2020), <https://www.tesk.org.tr/view/mevzuat/goster.php?Guid=902743d2-11e2-11ea-9eaf-000c29b32a85>